

Lars Jacobsson:

Sjukvården behöver arbetsro – och tid för patienterna

Sjukvården behöver ett års »time out» utan några nya krav på förändringar. På så sätt skulle en lång rad pågående projekt kunna avslutas och personalen få tid till det de egentligen är till för – patienterna.

Det anser Lars Jacobsson, professor i psykiatri i Umeå, och landstingspolitiker.

Lars Jacobsson har skrivit en motion till landstingsfullmäktige i Västerbotten där han föreslår ett års »time out».

– Det är inte så att jag menar att utvecklingen ska stanna av, säger Lars Jacobsson. Men ingen i sjukvården idag ser till helheten och därför har det blivit för mycket krav från olika nivåer.

– Det behövs en diskussion om vad som verkligen är nödvändigt av alla projekt, enkäter, utvärderingar och andra krav på dokumentation.

Höga ambitioner

Den rådande situationen beror på höga ambitioner. Utvecklingen är snabb och professionen vill förbättra rutiner

och behandlingar. Ofta är många forskningsprojekt igång.

På nivåerna ovanför finns klinikledningar och sjukhusledningar som utifrån sina utgångspunkter vill förändra organisationen. Det kan handla om kvalitetsarbete och krav på dokumentation. Ovanpå det kommer landstingsledningens krav. Till slut finns den övergripande nivån med krav från Socialstyrelsen riksdag och regering.

– Jämte de högre ambitionerna kommer sedan krav på besparingar som ofta leder till krav på rationaliseringar. Det är inte fel, men ofta ska det gå så fort.

– Och allt hamnar hos personalen. Vi ska spara, vara trevliga, dokumentera, vara innovativa, ändra och lära oss nya saker. Till det kommer att många lever under hot om uppsägning.

Långt från verkligheten

Lars Jacobsson tycker att ingen tar ansvar för situationen. Med det hårda klimat som råder finns det ingen som kan värja sig mot alla krav eller ha något att sätta emot. En krånglande chef byts ut. Och den som har det yttersta an-

svaret i landstingsledningen sitter för långt ifrån och ser inte hur verkligheten är i sjukvården.

– Jag kan ju se hur sjuksköterskorna har blivit mer och mer upptagna av skrivarbete. Det är inte säkert att kvaliteten i vården har blivit bättre av det.

– Varje krav kan i och för sig vara välmotiverat, men lägger man ihop allt blir det för mycket. Dessutom kostar förändringar pengar och det är inte säkert att man vinner så mycket som man tror.

Lars Jacobsson påpekar också att det inte är givet att allt förändringsarbete blir framgångsrikt. Läkare och sjuksköterskor med sina givna kompetensområden är inte så lätta att rubba. Alla läkare ansvarar i första hand för sina patienter, som de ser som sina egentliga uppdragsgivare. Det är inte givet att lojaliteten ligger hos sjukvårdsledningen.

Han tror inte att motionen kommer att leda till någon radikal förbättring av situationen. Men han vill att politikerna åtminstone ska bli medvetna om situationen och att motionen leder till debatt.

Kristina Johnson

Socialutskottet säger ja till ST-planering

Riksdagens socialutskott ställer upp på regeringens förslag om att förkorta allmäntjänstgöringen med tre månader. Även övriga delar i propositionen, AT åt alla och skyldighet att inrätta ST-tjänster så att det täcker behovet och planeringsstöd för ST, accepteras av Socialutskottet.

Riksdagen ska denna vecka ta ställning till regeringens proposition Läkar- nas vidareutbildning, prop 1997/98:5 (se LT 37/97). Eftersom Socialutskottet säger ja till förslagen torde propositionen antas.

Regeringen har föreslagit att landstingen ska bli skyldiga att se till att alla med läkarexamen och vissa läkare med utländsk examen får allmäntjänstgöring. Detta ställer sig Socialutskottet bakom.

Regeringens förslag om att korta AT

till 18 månader innebär också att fördelningen blir nio månader tillsammans inom invärtesmedicin och opererande specialiteter, tre månader inom psykiatri samt sex månader inom allmänmedicin.

Socialutskottet tror att en sådan förkortning kan göras utan att kvaliteten blir lidande. Utskottet tror också att förkortningen underlättar för landstingen att anpassa antalet AT-tjänster efter behovet.

I propositionen påpekar regeringen att behörighetsförordningens bestämmelser om handledning under AT är tvingande. Ändå kunde Högskoleverket i sin utvärdering av läkarutbildningen konstatera att det finns brister i handledningen.

Slöseri med resurser

Regeringen har alltså inte lagt några förslag vad gäller handledningen. Men Socialutskottet förutsätter att regering-

en noga följer utvecklingen på området och tar de initiativ som behövs.

När det gäller ST-anställningar föreslår regeringen en bestämmelse om att landstingen ska vara skyldiga att ha ST-anställningar som motsvarar det framtida behovet.

I dagsläget lyckas ungefär hälften av legitimerade läkare få ST-tjänst. Det anser Socialutskottet är ett slöseri med mänsklig kunskap och förmåga, att inte ta till vara den resurs dessa läkare utgör.

Socialutskottet påpekar att man flera gånger tidigare uttalat att samhället inte kan acceptera den brist på läkare som råder i vissa delar av landet och inom vissa prioriterade specialiteter. Därför efterlyser man än en gång en samlad redovisning och analys av läkarfördelningen. Men Socialutskottet välkomnar också förslaget om ett nationellt planeringsstöd för ST för dimensioneringen av specialistutbildningen.

Kristina Johnson